

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej,
na posiedzeniu w dniu 15 kwietnia 2025 r.,
w sprawie z wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego - sygn. [...] z dnia 14 października 2024 r., o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. X.Y. o czyn z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (I ZSK 8/24),
wniosku obwinionego X.Y. o wyłączenie **SSN Marka Siwka** od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 22/25 dot. wniosku X.Y. o wyłączenie SSN Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy I ZB 9/25
na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. *a contrario* w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze,

postanowił:

uwzględnić wniosek i na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka wyłączyć sędziego Sądu Najwyższego Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZO 22/25

UZASADNIENIE

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Prokuratora Generalnego dla [...] okręgu regionalnego wnioskiem z dnia 14 października 2024 r., sygn. akt [...],

wniósł o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej prokuratora Prokuratury Okręgowej w C. X.Y. o delikt dyscyplinarny z art. 137 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt I ZSK 8/24. Do rozpoznania przedmiotowego wniosku został wyznaczony skład orzekający: Marek Motuk (przewodniczący), Marek Siwek (sprawozdawca) oraz Ławnik SN Marek Molczyk.

Pismem z dnia 22 stycznia 2025 r. obwiniony X.Y. złożył wniosek o stwierdzenie braku spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego SSN Marka Motuka. Wniosek ten został zarejestrowany w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt I ZB 9/25, zaś do jego rozpoznania został wyznaczony następujący skład orzekający: SSN Oktawian Nawrot (przewodniczący), SSN Leszek Bielecki, SSN Paweł Kołodziejski, SSN Stanisław Stankiewicz, SSN Eugeniusz Wildowicz.

W dniu 14 lutego 2025 r. do Izby Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego wpłynął wniosek prokuratora z dnia 9 lutego 2025 r., o wyłączenie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. SSN Pawła Kołodziejskiego od udziału w rozpoznaniu wniosku o zbadanie spełnienia przez SSN Marka Motuka wymogów niezawisłości i bezstronności, zarejestrowanego pod sygn. akt I ZB 9/25, złożonego w sprawie o sygn. akt I ZSK 8/24 dot. sprawy dyscyplinarnej. Sprawa ta została zarejestrowana w repertorium Izby Odpowiedzialności Zawodowej pod sygn. akt I ZO 22/25, zaś do jej rozpoznania został wyznaczony SSN Marek Siwek. Tego samego dnia prokurator X.Y. złożył wniosek o wyłączenie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. również SSN Leszka Bieleckiego od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 9/25, sprawa ta otrzymała sygn. I ZO 23/25.

Pismem z dnia 2 marca 2025 r. prokurator X.Y. wniósł o wyłączenie SSN Marka Siwka od rozpoznania sprawy I ZO 22/25. W uzasadnieniu wniosku obwiniony podał, że w odniesieniu do SSN Marka Siwka istnieją okoliczności mogące wywołać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego w sprawie, albowiem jego udział rażąco narusza prawo strony do sądu niezawisłego i bezstronnego, w myśl gwarancyjnych norm sprawiedliwości proceduralnej wyrażonych w art. 45 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i art. 6 Europejskiej

Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Wskazał, że sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego przy udziale organu ukształtowanego ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie Krajowej Rady Sądownictwa i niektórych innych ustaw, prowadziłoby do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wnioskujący na poparcie swojego stanowiska powołał uchwałę składu połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., sygn. akt BSA I-4110-1/20 oraz uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., sygn. akt I KZP 2/22, a także wyroki Europejskiego Trybunału Praw Człowieka – powoływanego dalej jako: „ETPCz”, w sprawach: Reczkowicz przeciwko Polsce, skarga nr 43447/19, Dolińska – Ficek i Ozimek przeciwko Polsce, skarga nr 49868/19 i 57511/19, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce, skarga nr 1469/20. Prokurator X.Y. wskazał również, że nieuwzględnienie przedmiotowego wniosku doprowadziłoby do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*. Wniosek ten został zarejestrowany pod sygn. I ZO 46/25.

Postanowieniem z dnia 25 lutego 2025 r., sygn. akt I ZB 9/25, Sąd Najwyższy odrzucił wniosek o zbadanie wymogów niezawisłości i bezstronności sędziego Sądu Najwyższego Marka Motuka.

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2025 r., sygn. akt I ZO 23/25, Sąd Najwyższy uwzględnił wniosek X.Y. i wyłączył SSN Leszka Bieleckiego od rozpoznania sprawy o sygn. I ZB 9/25, stwierdzając równocześnie, że postanowienie wydane przez Sąd Najwyższy w dniu 25 lutego 2025 r., sygn. I ZB 9/25 jest bezskuteczne, bowiem zostało wydane przez SSN Leszka Bieleckiego w dniu 25 lutego 2025 r., a więc już po złożeniu przez obwinionego zasadnego wniosku o jego wyłączenie. Przypomnieć należy, że zgodnie z treścią art. 42 § 3 k.p.k. z chwilą wyłączenia sędziego czynności procesowe dokonane z jego udziałem po złożeniu wniosku stają się bezskuteczne.

W takim układzie procesowym konieczne stało się rozpoznanie merytoryczne wniosku o wyłączenie SSN Marka Siwka od rozpoznania sprawy o sygn. I ZO 22/25/

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wyłączenie SSN Marka Siwka, oparty o przepis art. 41 § 1 k.p.k., jest zasadny i zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z tym przepisem sędzia podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Z tego rodzaju sytuacją mamy do czynienia w rozpatrywanej sprawie.

Kwestią wyłączenia sędziego w opisanej wyżej sytuacji, tj. w układzie, gdy o zarzucie nienależytej obsady sądu spowodowanej wadliwością postępowania nominacyjnego prowadzonego przed KRS ukształtowaną stosownie do przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. orzekać miałyby sędzia Sądu Najwyższego powołany na urząd w procedurze nominacyjnej ukształtowanej tą samą ustawą, Sąd Najwyższy zajmował się m.in. w sprawach o sygnaturach: II KO 12/22 – postanowienie z dnia 17 marca 2022 r., IV KO 32/22 – postanowienie z dnia 28 kwietnia 2022 r. czy też V KB 6/22 – postanowienie z dnia 14 października 2022 r. Przytoczyć przede wszystkim jednak należy uchwałę składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 (I KZP 2/22), w której podkreślono, że wniosek o wyłączenie ze składu sądu powszechnego osoby powołanej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., nie może być rozpoznawany przez sąd mający w swoim składzie takiego sędziego; w przeciwnym razie dojdzie do sytuacji objętej zakazem *nemo iudex in causa sua*. Argumenty zawarte w uzasadnieniu tej uchwały w odniesieniu do tego - jak się wydaje - dość oczywistego wniosku, a *minore ad maius* mają zastosowanie tym bardziej w przypadku, gdy owym sędzią rozpoznającym wniosek o wyłączenie jest sędzia Sądu Najwyższego, co do którego aktualizują się te same zastrzeżenia.

Podzielając w pełni powołaną w tych orzeczeniach argumentację, należy stwierdzić, że udział SSN Marka Siwka wyznaczonego do rozpoznania wniosku o wyłączenie SSN Pawła Kołodziejskiego stanowiłby rażące naruszenie zakazu *nemo iudex in causa sua*, a ponadto mógłby realnie w konsekwencji prowadzić do naruszenia standardu z art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, co mogłoby

skutkować m.in. odpowiedzialnością odszkodowawczą Państwa Polskiego. Konieczne więc stało się wyłączenie SSN Marka Siwka od udziału w rozpoznaniu wniosku o wyłączenie SSN Pawła Kołodziejewskiego zarejestrowanego pod sygn. I ZO 22/25.

Kierując się przedstawionymi względami Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

[M. T.]

[a.ł.]